

Szerkesztőségi iroda:  
BRASSÓ, Színház-utca 95. sz.  
hova a lap szellemi részét illető minden  
közlemény intézendő.  
Kéziratok vissza nem adtnak.

KIADÓHIVATAL:  
ALEXI KÖNYVNYOMDÁJA, BRASSÓBAN  
színház utca 95 sz. alatt,  
hova az előfizetési pénz s hirdetések  
bérmentesen küldendők.

# BRASSÓ

ELŐFIZETESI AR:  
helyben házhöz hordva, vagy vidékre  
postán küldve:  
Egész évre 7 frt., Félévre 3 frt 50 kr.  
Negyedévre 1 frt. 80 kr.  
Külföldre egész évre 20 Frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:  
4 hasábos garmond-sorért 4 kr. 1—10 sor  
helye 40 kr.) Minden egyes hirdetés bérleg  
díja 30 kr., nagyobb és többszöri hirdeté-  
seknel kedvezmény; nyílt-tér sora 10 kr.  
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendő.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.  
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (János), Dükös és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Ottó Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos. Dükös M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Herz I. és Vázina R. hirdetési irodájában

57. szám.

BRASSO, Kedd, május 19-én.

I-ső évfolyam 1885.

## Válasz Brassó város polgármesterének.\*)

Midőn Brassó város viszonyainak tanulmányozásához hozzáfogtam, nem felületes tudvágy és nem a kuriózumok iránti hajsza, hanem azon őszinte érdeklődés vezetett, mely minden önértetes polgárnak kötelessége, különösen akkor, ha a közügyek menetére, azok helyes vitelére ellenőrző közegképen befolyjni akar; és midőn a Brassó város viszonyait tárgyzó cikkeimet nyilvánosságra hoztam, nem rosszakarattal és nem hiu ámbíció — melyek tőlem távol állanak, — sem írói viszketeg vagy önérvényesülés — melyeket nem is ismerek — vezettek, de nem volt sugalmazóm a fajgyűlölet sem, mert minden nemzetiséget becsülök, hanem igenis ösztönzött cikkeim írására és közzétételére egyrésztől és első sorban az, hogy meggyőződtem, miszerint a városi ügyek rosszul kezeltetnek és hogy társadalmi viszonyaink ferdék és mert e tekintetben polgártársaim figyelmét felhívni és őket ezen bajok elenyésztetésére ösztönözni akartam, és másod sorban indító okul szolgált a brassói magyarság nyomott helyzete, melynek javításáért küzdeni minden valamirevaló ember kötelessége.

Mindezt és mindazon más indokokat, melyek engem kezdettől fogva cikkeim írására és kiadására vezettek, én cikkeimben és az ezekből összeállított füzetben elmondtam, és ha azokra itt bevezetésként ismét reámutattam, csak azért tettem, hogy jelezzem, miszerint ezen cikksorozatomban is — habár most már személyesen is megtámadva vagyok — eredeti célzatomtól és indokomtól eltérni nem fogok.

„Az erdélyi közművelődési egylet és a brassói magyarok“ czim alatt régebbi hirlapi cikkeimből összeállított és a mult hóban megjelent füzetemben a városi vagyonkezelés és a városi hivatalnokokra vonatkozólag használt állításaim tekintetében Brassó város általam különben igen tisztelt polgármestere interpelláltván, nevezett polgármester ur a folyó évi május hó 13-án tartott kommunális-ülésem azt válaszolta, hogy miután városunk hivatalnokai

\*) Dr. Weisz Ignác ur érintett füzetében foglalt, városunkra s annak gazdálkodására vonatkozó állításait annak idejében magunkéva tévén, ezen válaszát — a mennyiben városunk ügyei minket igen közelről érdekelnek — lapunk e helyén közöljük. Szerk.

kifogástalanul végzik hivatásukat és ő ezt bizony tudja, de erről a számonkérésük után a miniszter ur is tudomással bír, a cikkeimben foglalt állításokat csak rosszakarattal, alaptalan reáfogásoknak nyilváníthatja, melyekre reflektálni szükségesnek sem tartja.

Hogy a t. polgármester ur, a tek. tanács, sőt még a „Versailles“ is nyíltan soha sem helyeselhetik cikkeimet, arra elkészülve voltam; sőt arra is el voltam készülve, hogy sokan cikkeimért hátam mögött — mert nyíltsághoz bátorság is kell — gyanúsítani, sőt rágalmazni is fognak. De hogy a mi igen tisztelt polgármester urunk, kit igen tisztességes, jellemes és becsületes embernek ismerek, képes legyen magát felhasználtatni engedni arra, hogy szavaival és személyiségével a hibát — mások hibáját — eltakarja, hogy védje azokat, kik hibásak és kik önmagukat védeni nem képesek, hogy a polgármester ur köpenyegnek engedje át szavait, mások vétkecs mulasztásainak eltakarására: erre elkészülve nem voltam és épen ez az, a mi meglep.

Meglep pedig azért, mert a ki a polgármester ur egyenes, nemes lélkületét ismeri, az ilyesmire elkészülve sem lehetett; s azért nem tévedek, ha a t. polgármester ur fellépésében és szavaiban csak azon párt működését és hangját látom és hallom, mely itt nemzeti elfogultságában, képtelenségében, elbizakodottságában, megátalkodottságában attól sem riad vissza, hogy a város, a polgárság hátrányára gyakorolt vesztés törekvéseinek elfedése, védelme érdekében a legtisztességesebb emberre is preszsiót gyakoroljon.

Egyébiránt indította legyen bármi a polgármester urat hivatolt fellépésére, én azt kutatni köteles nem vagyok, és ha kiállott a sikra és fölvette a keztyűt másokért, én most már őt tekintem ellenfelemnek, annyiaval inkább, mert szavai állításaimat meghazudtolván, most már védelmem csak az igazság kiderítése, állításaim bizonyítása lehet.

És én ezt tenni is fogom. E lapokban már a városi perek előadásával bizonyítékaim előadása megkezdett és ezen perek kíséretében — mely perek is válaszat involválják — e helyen is védekezni fogok.

Dr. Weisz Ignác.

Beszterce-Naszód vármegye május 9-én tárgyalta Tisza miniszterelnök rendeletét, melyben a kormányelnök utasította a megyét, hogy ezentul az állandó választmány a közgyűlés határozata alá tartozó előterjesztéseket egyedül az állam nyelvén tegye meg s hogy ez így történjék, arra felügyeljen. A közgyűlésen a főjegyző az ügyrendet már csak magyarul olvasta föl s midőn Budeker plébános német és román nyelven is kérte, Bánffy főispán e kérést megtagadta. Dr. Filken hosszabb beszédben tagadta a belügyminiszter rendeletének törvényességét. A közgyűlés vita után egy fölterjesztést fogadott el, melyben az 1868. 44. t.-re hivatkozva, a megye a rendelet hatályon kívül helyezését s annak megengedését kéri, mezei a belügyminiszteriumtól, hogy: 1. fontosabb indítványok csak érdemleges tárgyalás előtt németül és románul legyenek sokszorosíthatók, és 2. az állandó választmány tárgyalásait három nyelven folytathassa és javaslatait az állam nyelvén kívül németül és románul tehesse meg.

Az angol-orosz konfliktus. A császár Komarov tábornoknak, a Mughab mentén levő hadosztály kitűnő vezényletéért, az afghánokkal szemben tanúsított esélyes elhatározottságáért, valamint azon férfias vitézségért, melynek a taskepári ütközet alkalmával tanujelét adta, a gyémántokkal díszített arany vitézségi kardot adományozta. A határegyezség aláírását a Granville által is elfogadott formában jövő hétfőre várják. Ami az afghán határon létesítendő modus vivendi illeti, Staal orosz nagykövet ragaszkodik ahhoz, hogy vagy Oroszországnak legyen joga közvetlen érintkezésbe lépni az afghán emirrel vagy Anglia vállaljon felelősséget a rend fontartásáért, az orosz-afghán határon.

## Városi perek.

II.

Brassó város közönsége 1873. évi augusztus 22-én haszonbérbe adta a tatangi három malmot Pelionis Frigyes brassái lakosnak. Ezen szerződésből több per folyt le a brassói kir. törvényszék és a brassói kir. járásbíró előtt. Alperes Pelionis a per menetén tagadta, hogy ő egy szerződést aláírt volna. Felperes e tagadást bebizonyítani képes nem volt, mert az eredeti szerződést produkálni nem tudta maig sem. — Hol az eredeti szerződés? azt senki sem tudja. Alperes tagadása folytán az is bizonytalan: aláírta-e bérlo a szerződést vagy nem?

A szerződés 15-ik §-a szerint a haszonbér-tárgy visszaadása alkalmával a bér tárgyán bérlo által tett

## A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

### A párbajozók.

Jönnék, mennek a segédek  
S határozzák végre,  
Hogy a sértett becsületnek  
Vér legyen a bére.  
Visszalépni nagy dőreség  
— S hajna!  
Holnap reggel, kora reggel  
Lépnek viadalra.

Orvos, piztoly, sebkötélék  
Összehozva szépen;  
A kelő nap, ha úgy tetszik,  
Fürödhetik vérben.  
Bosszut liheg sértett 's sértő  
— S hajna!  
Egész éjjel búcsuzódik,  
Levelet vakarva

Megzökken a férfiaság  
Egy-egy gondolatra;  
Nem is tréfa: vessük csak jól  
Ezt a dolgot latra:  
Beharapni a zöld fübe  
— S hajna!  
Haszontalan ólom-darab  
Röptének miatta.

Hajnalsan, a mikor még  
Alszik a föld népe

S csak a fűrj ver a vetés közt  
Kora jó kedvébe,  
Duellállók lábra kapnak  
— S hajna!  
Elindulnak titkon, gyorsan  
A nagy viadalra.

A segédek utoljára  
Békülést kísértnek;  
Szó sincs róla: vége lesz itt  
Küzdők egyikének.  
Nincs mit tenni, ki kell lépni  
— S hajna!  
A segédek odább állnak,  
Fák mögé lapulva.

Egy és kettő... no, meg három:  
Adva van a jelszó;  
Piztoly durran, s a bokorban  
Felel rá az echo:  
Jámbor ökör ott legele  
— S hajna!  
Nagyot bódült, a mikor a  
Gyilkos golyót kapta.

Fura dolog, de úgy vala,  
Hogy a bátor hősök  
Odább álltak s nem sajnálták  
A néhai ökröt.  
Kérdehetné most a becsület:  
— S hajna!  
Szegény párat melyik urfi  
Rehabilitálja?

Rehabilitálja? Végül Mátyás.

## Afghán törzsek és az afghán nők társadalmi állása.

— A jelenlegi angol-orosz bonyodalmak alkalmából. —  
(Vége.)

Bármely nép belállapotára nézve főfontossággal bír a nők társadalmi állása, mit ezért röviden érdekesnek tartunk felemlíteni, annyiaval inkább mert az afghánoknál ebben az irányban sok sajátosság tűnik fel.

Vásárolják asszonyaikat, mint sok más keleti nép, vagyis a menyasszony atyjának bizonyos összeget fizetnek, vagyoni viszonyaik arányához képest. Keleti Afgánisztánban az az indiai rossz szokás uralkodik, hogy 14—16 éves fiukat 10—12 éves leányokkal házásitanak össze; a nyugoti részen ellenben házasságra már csak emberkorban lépnek, mi azonban egészben véve, különösen a szegényebb osztályuaknál attól függ, hogy a férfi mikor képes a kívánt összeget a menyasszonyért letenni.

Miután a külön nembeliek, különösen a pásztor törzseknel nincsenek elkülönítve, minélfogva a fiataloknak alkalmuk van egymással megismerkedni, közöttük a házasságok nem ritkán kölcsönös hajlam alapján kötődnek. Az ifjak gyakran nagy áldozatokat hoznak, hogy a menyasszonyért kért összeget letehessék, még Indiába is vándorolnak, csak hogy ezt gyorsabban megszerezhessék. Az ázsiai népek közt



melioratiók visszafizetendők neki, míg ha rosszabb állapot találtatik, a bérbeadó város kap kártérítést.

1880. július 21-én Brassó városa sommás kérészet indított Pellionis Frigyes ellen 546 frt 19 kr és járulékaik iránt azon czímen, hogy a malom visszavétele alkalmával a város közönsége a malmokon rongálásokat konstatált. E per 1884. év végén lett befejezve és a város három fórumon keresztül elveszté a pert, de szerencsésen a perköltségek kölcsönösen megszüntetve lettek. Mindennek daczára a saját ügyészük bélyeg, készpénzkiadás és írásdíj czímen legalább 60 frtot költött és vett fel a város pénztárából.

Hogy miért vesztette el a város e pert kitűnik kir. Curia 2993/84. sz.

Tekintve, hogy a kérdésben levő haszonbérlet tárgyaira vonatkozó átadási és átvételi okmányok a szakértők véleménye szerint oly hiányosan vannak szerkesztve (Bartesch műve), hogy azoknak alapján az átadás és visszavételkor érték különbözet megállapítása egyáltalán lehetetlen s a jelzett felületes eljárásra való tekintettel a felperes által hangsúlyozott eskü általi bizonyítás nem volt bírói megnyugvással alkalmazásba vehető;

tekintve, hogy a szakértők véleménye szerint a most teljesen romban levő alsó malom minden valószínűség szerint már az átadáskor is merőben használhatatlan állapotban volt,

s tekintve azt is, hogy az összes malmoknál a bérlemény fő alkatrészeinek már az átadáskor rossz állapota, részben használhatlansága bizonyítva levén, a gyökeres átalakítást igénylő tárgyakon kisebb javításokat haszonnal eszközölni nem is lehetett stb. stb. ezért a város keresetével elutasított.

Hát ki volt megbízva a szerződés megkötése és aláírásával? ki az a tisztviselő kit itt mulasztás terhel? és megindította-e a t. polgármester ur azok ellen a vizsgálatot, kik a szerződés kötése és az átadás és az átvételi okmány körül hanyagul jártak el és kötelesség mulasztást követtek el?

És kérjük: nem-e a város szolgálatában állott tán most is a városnál alkalmazva lévő hivatalnokuk mulasztása a hanyagsága forog itt fenn? nem ezért kellett a pert elveszteni és költekezni?

És ha igen, nem jogosan állítható az, hogy sehol sincs oly hanyag, képzettség nélküli és ellenőrizetlen hivatalnok, mint nálunk? x.

## Vidéki élet.

### Az erdélyrészi kárpátgyelet és Bácsfalu.

Bácsfalu, 1885. május 13

„Brassó” magyar lapunk 38. számában az erdélyrészi kárpátgyelet brassói szakosztálya márczius 26-án tartott közgyűléséről egy közlemény jelent meg, melyben Bácsfalu magatartása a „Csürkömezeje” felépített kárpátház vitás ügyében oly színben van feltüntetve, mit azon idő óta nyert tiszta felvilágosítás után szó nélkül hagyni nem lehet.

Bácsfalu község tulajdonához tartozó »Nagykőhavas« orma alatt és »Kiskőhavas« fölött egy gyönyörű legelő-térség terül el, melynek neve ősidők óta »Csürkömezeje«, mely magyar nevét az északi oldalon felemelkedő, a Sipoly völgyére letekintő, a tömösi országtuból egészen látható csüralaku óriás sziklától nyerte.

E »Nagykőhavas« Brassónak is van legelő része, melyet juhok gazdák szoktak haszonbérbe venni.

az afghánok az egyetlenek, kiknél ez a szó »szerelem« a mi értelmünkben fordul elő s értelmeztetik; különös az is, hogy a »szerelem« fogalmát náluk a »Minah« szó fejezi ki. A többnejűség előfordul közöttük, de csak az előkelők és gazdagok körében, nagyon ritkán a közönséges nép között.

Igen feltűnő az afghánoknál az a szokás, hogy ha a férj előbb hal meg mint a nő, az elhalt fivérének kötelessége az özvegyet, ha ennek gyermekei nincsenek, nőül venni.

Ha ettől vonakodik, az ő beleegyezése nélkül más senki sem kelhet egybe az özvegygyel, mert ez halálos sértés lenne. A nők nevelése semmi esetre sincs úgy elhanyagolva, mint azt esetleg gyaníthatnók, minthogy az afghánok nem zárkoznak el oly féltékenyen mint más mohamedán népek. Sokan, főként magasabb osztályokban tudnak olvasni és írni; a Chatak főnök Kushal-khán egyik nejétől, ki sokáig volt fogva Indiában, szép költemények maradtak fenn, melyekkel a férje által hozzá intézettekre válaszolt.

Az afghán nép egészben véve tudomány-szomjas, sokkal inkább mint bármely más ázsiai nép. Az indussal sokáig ismeretségben lehetünk a nélkül, hogy eszébe jutna hozzánk Európára nézve kérdést intézni. Egészen másképp az afghán, ki rendkívül kíváncsi s mindarról, a mit először lát vagy is neki feltűnik, leírásokat ad. Az ifjúság nevelése

Mint jutott a város e sziklás területre, annak fejtegetése nem tartozik ide. Ha a Kárpát-egylet inkább szereti a »Piatra mare«, mint a »Nagykőhavas« őseredeti magyar nevet használni, ám legyen az ő gusztusa szerint; hisz így szokták tenni a városi erdészeti hivatal közegei is, elkeresztelvén a »Hasadtő« és magyar nevet »Taminaschlucht« német névre, mintha éppen Németország közepén laktának. Ha a város saját legelőrészt »Piatra mare« névvel tiszteli meg, ám tegye, de ne méltóztassék e nevet »Csürkö mezejére« is kiterjeszteni, mint Bácsfalu község örök birtokára.

De térjünk a dologra.

Ha a Kárpát-egylet helyesen lett volna informálva az itteni birtokviszonyokról s tévutra nem vezeteti magát némely ál-földesúrtól, s mielőtt a védház építéséhez fogott volna, Bácsfalu birtokos község engedélyét siet vala 1 frt — mondd egy forint — évi haszonbér lefizetése mellett megnyerni: bizony állíthatom, hogy béke volna Izraelben s Teuton fiai és leányai bátran mászkálhatnának fel »Csürkö mezejére«, mint az ég angyalai Jákob lajtorjáján, s azon pohárköszöntéseket, melyek a felmelegült szívekből emelkednek, a magyar nemzet és haza virágzásáért nemcsak a mohás sziklák visszhangja, hanem a bácsfalusi csángómagyar nép éljene is kíséri.

Fájdalom, nem így történt. A védház felépült Bácsfalu területén, Bácsfalu erdejéből, Bácsfalu hire, tudta, beleegyezése nélkül. A tulajdonjognak ily ignorálását, nem csoda, ha a szegény, évtizedek óta sanyargatott és óriás perköltségbe kevert nép nem nézhette egykedvűen s képviselte által a Kárpát-egylet törvénytelen eljárására figyelmeztette; s dicséretére legyen mondván az értelmes és emberséget tudó előjárásnak, nem követelte a védház lerombolását, hanem követelt saját joga elismerését 10 frt évi haszonbért és minden idegen ló után 50 kr napi legelési díjt. És mit tesz az egylet? hallgat. De kérem, nem hallgat, hanem a birtokos községet merev magatartással vádolja és így a vádlottak padjára ülteti. — Nem csoda, ha ily híresztelésre Bácsfalu népe műveletlennek, minden szép, nagy és dicső iránt érzéketlennek, hogy ne mondjam barbárnak van kikiáltva, nem ugyan a lapban, de uton-utfélen azok által, kik e jobb sorsra érdemes ügyet csak egyoldalulag ismerik.

Ha már napi rendre van a kibékülés Anglia és Oroszország közt: miért ne békülhetne ki a kárpát-egylet és Bácsfalu. Erre az első lépést tegyék meg azok a brassói jó barátaink, míg az ügy el nem mérgesedik. Bácsfalunak ezen oka van az óvatosságra s kevés területének védelmezésére. Elég példát lehetne e község birtokai érte hosszú küzdelméből felmutatni, hogy titkolt, előre látszó ürügy alatt száz ezerekre menő s erő birtok és jövedelemtől fosztatott meg a mézes száju ellenfél által.

Nem oly műveletlen ez a bácsfalusi csángómagyar nép, mint ott a nagy árnyat vető Czenk alatt gondolják, s ha ugyan mineken itt kedv és hajlandóság megengedni Hétfalu határán egy új Kongó-birodalom megalapítását, ne féljenek a brassói kárpátgyelet tagjai, nem kell azt a védházat hátukra venni, megmaradhat ott bátran s még a község erdejéből vágott épület fáért, zsendélyért és a fűben tett kárért sem kell 100—200 forintot fizetni, holott a város csak a napokban négy forintot kért egy szekér lombos ágért a négyfalusi óvónóktól, kik a múlt vasárnap májális akartak ren-

Afganisztánban sokkal előbbre áll, mint Indiában. Csaknem minden faluban vagy táborban van a chund (iskola mester, nyugaton Mulla néven), ki az ifjúságot írásra, olvasásra s a szükséges imákra tanítja; ez egyszersmind előimádkozó és lelkész is s eltartására vagy földet, vagy pásztor törzseknél juhokat és kecskéket kap, kisebb összegek mellett tanítványaitól.

A városokban rendes iskolák vannak, melyekben a persa és arabs nyelvekben is nyerne oktatást; a persa nyelv különben is közönséges társalgási nyelv Kandaharban, Kabulban és Peschauvarban, hol csak a köznép beszéli az afghán nyelvet.

Csongor.

### Tudományos apróságok.

*A borostyánkő felismerése.* Gyakran avatott szem is összetéveszti a borostyánkővet a hasonló kapal- és mastix-gyantával. Egy igen egyszerű vegytani műtét segélyével a megkülönböztetést nem hibázhatjuk el. Ha az említett anyagokat körülbelül 24 óráig etetőamoniákban fűrszítjük, a borostyánkő kivételével a másik kettő felolvad.

*Melyik szín egészséges?* Érdekes kérdés, de Gratiolat kísérletei folytán alaposan feltehetjük. A tudós kimutatta ugyanis, hogy a növények inkább vörös színek behatása alatt fejlődnek, míg az állatvilágra a kék, ibolya és különösen a zöld színek hatnak éltetően. Innen van tehát, hogy a mezők, erdők, ligetek miért oly kedvesek, s hogy a dus növényzetű-zöld vidékek lakói miért oly egészségesek.

dezni a város területén a derestyei Pleáta legyen a hétfalusi óvodák segélyezésére! Ugye bár Bácsfalu nagylelkűségéből ragadhatna egy szikrácska a kultúrfiakra is?

Tömösi

## T a n ü g y.

### Visszatekintés a brassói magy. népoktatásügy multjára.

(Folytatás.)

I. A brassói magyar népoktatásügy állapota a z 1868. évi XXXVIII. t. cz. keletkezése előtt.

Brassónak és időktől fogva levén magyar lakói, jelenleg a lakosságnak egy harmada, valószínű, hogy számukra magyar nyelvű iskolai tanítás is létezett.

A reformatio előtti időben a mostani rom. kath. pleb. templom helyén létezett egy Péter és Pálnak szentelt templom, vele szemben a Mindenszentek- és Miklós-kápolnák. Ezek körül voltak csoportosulva a Dominikanus és Ferenczrendi szerzetesek, kik nagyobb részben magyarok voltak és tanítással is foglalkoztak. Hogy ezen szerzetesek magyarok voltak, mutatja egyfelől az, miszerint a hétfalusi magyarok a Domokosok zárdájához tartoztak egyházilag (Fasching Nova Dacia 78 l.), másfelől az, hogy a Ser. szent. Ferencz-rendi szerzetesek a reformatio után ezen templom mellől egyenest Csikba vonultak (J. Teutsch Kr. Kal. 1884. 90 l.), valamint az, hogy ezen templom régi időktől fogva magyar templomnak neveztetett. (D. Fundgr. n. F. 91. l.) Hogy pedig tanítással foglalkoztak, világos onnan, miszerint Honterus Jánosról, a nagy reformatorról írva maradt, hogy első tanulását itt kezdte. (Fr. J. Trausch Analecta rel. Trans. vol. II.) S úgy véljük, hogy nem tévedünk, ha Honterusnak a magyarok iránti jó indulatát, azokkal fennállott összeköttetését onnan származtatjuk, hogy első oktatását a magyaroktól nyerte. Innen van, hogy Pesti Gáspár magyar tudóssal szoros baráti viszonyban áll (Benkő Transilvania II. k. 596. l.); Erdővidéken, ottani összeköttetései útján, a reformatio terjedését előmozdítja; Hétfalut vizsgálja és egyházilag rendezi (Szei Kronikája), s innen, hogy a Domokos-rendi szerzetesek általa annyira kimélve voltak, hogy minden más szerzetes rend eltörlötése után még az 1539. évben is bántatlanul megvannak, sőt rendes fizetésüket még 1542-ben is a városi pénztárból kapják. (P. Teutsch Ű. Honterus 116. l.) Innen van az is, hogy az általa alapított nagy gymnasiumnál magyar tanferfi is működik, árkosi Veres Péter, ki 1552-ben azon iskola igazgatója is lett (Benkő Transilv. II. k. 311. l.), ki minden valószínűség szerint a Domokos-rendnek lehetett azelőtt tagja.

Hogy a Péter és a Pál-templom melletti szerzetes rendek megszünte után már korán kellett Brassóban magyar iskolának létesülni, ezt Honterusnak magyarok iránti érzelmén kívül a fenforgott közszükséglet teszi valószínűvé, — mivel Reichenborfer feljegyzése szerint Brassó egyik külvárosát ekkor általában székelyek lakták; Mannio Pál szerint pedig Brassó egyik külvárosát magyarok, a másodikat szászok, a harmadikat magyarok és bolgárok lakván, a magyarság Brassó nemzetiségi lakói között igen jelentékeny tényező volt (Reichenborfer, Mannio, Gödri).

Az első magyar iskolát 1598-ban, az első magyar egyház feltűnésével egyidejűleg, a mostani nagy szász templom ezintermén találjuk a tanítói lakásokkal együtt (Gödri után Orbán B. Brassó 98. l.). Hogy ezen magyar iskola — az akkori általános oktatási viszonyok igényeihez képest, virágzó állapotban lehetett, mutatják akkori és későbbi tanítói. Így 1646 körüli Szokolyai István nevű tanítóját később a hollandiai egyetemen találjuk, hol az ó-testam. könyörgéseket magyarra fordítja, s azokat hidvégi gr. Nemes Jánosnak ajánlva 1648-ban Leydában kiadja s külföldről visszatérve n.-baczoni, székelyudvarhelyi pap és esperes lett. Egy másik tanítója, Pécsi István a székelyföldre vitetett lelkésznek, valamint Krizbai János tanítóból később csernátóni pap és esperes lett.

(Folytatása következik.)

## Küüllőmegyék.

Segesvár, 1885. május 15.

Tekintetes szerkesztő ur!

A tekintetes szerkesztő urnak azon ígéretére támaszkodva, hogy becses lapjában az alig egy éve alakult, de már is sokoldalú tevékenységet kifejtett »általános tanító-egyesület« viselt dolgait, munkásságát, életét figyelemre méltatja: bátor vagyok ezen egyesület választmányának, a folyó május hava 13-án tartott ülésében történetéről becses lapját értesíteni.

Ezen választmányi ülés összefüvetelének legfőbb indokául az szolgált, hogy tanítótestületünk kebelében mozgalom indulván meg egy e megye területére kiterjedő »mehész-egylet« felállítását tárgyalva, a közgyűlés a választmányt bízta meg,



hogy azon esetben, ha a fiókkörbe belépni szándékozó tagok elegendő számmal lesznek, a megalakulás iránti intézkedéseket tegye meg.

A taggyűjtő-iv felolvasása után, örömmel győződött meg a választmány a felől, hogy tanítónk, ezen az újabb időben lendületnek indult hasznos és szükséges iparág iránt nagy érdeklődéssel viseltetnek s hogy szándékuk van azzal alaposan megismerkedve, nemcsak maguknak kellemes és hasznosajtó mellékfoglalkozást szerezni; hanem azt a nép között — mint helyzetüknél fogva erre leginkább hivatottak — minél szélesebb körben tovább és elterjeszteni is.

Elhatározott, hogy az alakuló gyűlés a pünköszt ünnepek alkalmával, május 26-án d. u. 3 órakor fog itt Segesváron, az állami elemi iskola helyiségében, megtartatni.

Az erdélyrészi méhészegylet főtitkára Szentgyörgyi Lajos urnak szíves ígéretét már bírjuk, hogy ezen alakuló gyűlésre lejön s minket nagybecsű utasításai s támogatásában szerencsétlení fog. Az alakítandó egyleti fiók-kör védelnökeül megyénknél szeretett főispánját, méltóságos gróf Bethlen Gábor ur ő méltóságát van szándékunk felkérni.\*) s ha e kérésünk eredményre vezet: a sikernek fele már biztosítva van; a másik fele igen természetesen a tagok ügyszeretettől és kifejlendő munkásságától függvény.

Egyesületünknek páratlan szorgalmu s annak minden dolgait személyesen vezető elnöke, a minden hasznos és jó ügyért annyira lelküsülő s harczoló Horváth László kir. tanfelügyelő ur, kit minden közügyet érdeklő mozgalomban az első között már megszoktunk látni, most sem tagadta meg magát; mert nemcsak nagybecsű belépése által ösztönzött másokat is az alakulandó fiók kör iránti érdeklődésre; hanem még a mellett ígéretet is tett, hogy abban tevékeny részt veend s az alakuló gyűlésre leendő főtitkár Szentgyörgyi Lajos urat — ittlete egész tartama alatt — vendégszerető házánál elfogadni, igen kedves kötelességének fogja tartani. s. - e.

## II.

— A magyar kaszinó gyűlése. —

Segesvár, 1885. május 16.

Tekintetes szerkesztő ur!

A segesvári magyar kaszinó f. évi május hó 14-én tartott rendkívüli közgyűlésén a tagok igen szép számmal jelentek meg. Közszerepetben álló elnökünk Horváth László kir. tanfelügyelő a gyűlést igen szép, — hazafiúi szeretettől lángoló, — beszéddel nyitotta meg, melyben az erdélyi közmívelődési egylet célját és annak nagyszerű fontosságát kifejtve, előadja, hogy ezen egyletnek a kaszinóhoz intézett felhívása, és a »Brassó« szerkesztőjének az elnökséghez intézett levele képezi a rendkívüli közgyűlés tárgyát.

A közművelődési egyletnek a kaszinóhoz intézett felhívását a gyűlés örömmel fogadta, s a küldött aláírási ívet Kovács Lajos kaszinói titkár és Benedek Mihály könyvtárnoknak adta át; hogy a kaszinói tagok közül minél több aláírótt szerezzenek, s egyuttal elhatározta azt is, hogy a kaszinó is 100 frttal az alapítók sorába lép. De nem lévén oly anyagi helyzetben, hogy ezen összeget saját pénztárából hordozhassa, egy aláírási ívet bocsátott ki, a kaszinó nevében teendő 100 frt. alapítói díj adakozására.

Igaz, hogy a segesvári magyarság áldozatkész-sége nagyon sok oldalról vétetik igénybe, mert a magyarság érdekében, az összetartási szellem ébresztése és fejlesztése körül igen sok áldozatot kell hozni, de azért mégis a hol nemes cél szent érdek van, oda mindig készséggel viszi filléreit. A gyűjtés már eddig is igen szép eredményhez vezetett, úgy hogy három alapító 100—100 frtot, 17 rendes tag és p. 5, 4, 2, frttal iratkozott be, s a kaszinó által tenndő alapítói díjra 24-én irtak alá kisebb-nagyobb összeget. Ha a gyűjtés bevégezódik, lesznek bátor az aláírók diszes névsorát közölni.\*\*)

Hiszem, meg vagyok győződve arról, hogy a segesvári magyarság lelkesedéssel fogja felkarolni a közművelődési egylet ügyét s a nemes ügyek iránt tapasztalt érdeklődését ez alkalommal is kellően befogja bizonyítani.

A »Brassó« szerkesztőjének levelét készséggel fogadta a nagy gyűlés, s örömmel győződve meg abból a lap hazafias irányáról, s arról, hogy működése körét N.-Küküllőmegyére is kiterjeszti, a kaszinó a lapot saját közlönyének tekinti s ezen lapot a kaszinó részére megrendelni határozta, egyszersmind megbizva az elnököt és titkárt, hogy lehetőleg oda törekedjenek,

hogy N.-Küküllőmegye területén minél több példányban jelenjék meg, s gondoskodott arról is, hogy a kaszinó részéről is megbízható tudósításokat nyerjen.

Havadtói József a helyi fillérestélyt rendező bizottság pénztárnoka 87 frt 1 krt jelentett be, mely a hölgyek által rendezett fillérestélyek jövedelméből gyűlt össze, azon célból, hogy a kaszinó részére megszerzendő biliárdra alap legyen.

Igazán dicséretre méltó a segesvári magyar hölgyek törekvése, mert ők a társadalmi élet előmozdítására lelkiismeretes buzgósággal törekednek. — Miért is a kaszinó Baczó Józsefné, Hoffmann Józsefné, Havadtói Józsefné, Kriza Gyuláné és Létay Gáborné urhölgyeknek nemes törekvéseikért köszönetet szavazott.

A hölgyek által megindított eszme fogékony talajt kapott, mert a gyűlés azonnal el is határozta, hogy egy biliárdot rendel, s annak eszközzésére Baczó József elnökle alatt egy bizottság küldetett ki.

— g. —

## Katonaság és közrend.

Lapunk 53. számának »A közönség köréből« rovatban »Egy családfő« panaszt emelt a cselédek s katonaság által inszenizozott gyakori kellemetlenség miatt s kérte ugyanekkor a katonai állomás parancsnokságot, hogy a közrend és békeség érdekében a legénységgel szemben erőlyesen fellépni sziveskedjék.

Ezen felszólalás keretén belül volt felemlítve, hogy egy baka nemrég egy cselédjét haza hívó urnót kardlapozgatással fenyegetett meg, ha a cselédet dorgálni merészli.

Ennek alapján a helybeli gyalogezred állomás-parancsnoksága magáévá tette az ügyet s hogy az illető tettest példásan megbüntethesse, felkért minket, hogy a panaszt emelt »Egy családfő« utján adjuk tudtára az illető katona kiletét.

E felhívásnak készséggel engedve, részünkről felkérjük erre az illetőt; de minthogy ez kijelentette előttünk, hogy a kérdésben forgó cselédet röviddel az eset után elzavarta házából s ennél fogva a kívánt felvilágosítással sem szolgálhat, ez esetben további intézkedéseket tenni lehetetlen.

Nem tehetjük azonban, hogy ez alkalommal örömlünknek ne adjunk kifejezést, látván, hogy a katonai hatóság mily készségesen akar hozzájárulni a közbeke biztositásához, mely mindnyájunk óhaja s midőn sajnáljuk felhívásunknak meg nem felelhetni, ugyanekkor köszönetünket is fejezzük ki a szíves figyelemért, melylyel a közönség érdekében történt felszólalást kíséri. De kérjük is egyuttal a t. állomás-parancsnokságot, hogy ez irányban jövőre is a legnagyobb erőlylyel s szigorral eljárni sziveskedjék, mit ezen eset után remélni jogunk is van.

## Szinészet.

Szombaton Rónaszékiné Vilma, operette és népszínmű énekesnő, a kolozsvári nemzeti színház tagja első fellépésüül A Vantoó és a Leterier nagy operettje »Nap és Hold« került színre. A zenét e nagyon is francia szabásu operetthez Charles Lecoque irta, és így biztosítva van a darabban a kitűnő, sőt egyes helyeken virtuozitással párosult zenetartalom a francia léhaság mellett. A jó hírnév jóval megelőzte a művésznőt, ki már megjelenésével is igen kellemes hatást keltett. Gyönyörű színpadi alakja, még gyönyörűbb toillejtje, rokonszenves arcza, nemes mozdulatai lebilincseltek a közönség figyelmét. Rónaszékiné hangja gyönyörű organum, telve megragadó egyéni sajátosságokkal. A szép terjedemű skála, a jó iskola folytán mindenütt egyenletes. Középfekvésének valami nagyon kellemes alt tembreje van, míg magas hangjai szintén meglepők. A hang izmos és erőlyes s a mellett bővelkedik a behizelgő lágy és kellemes mellézköngében minden figura simán és olvadékonyan jut érvényre, a magas hangokat játszva intonálja s általában véve a technikai nehézségek nála haladott álláspontot képeznek. Várakozásunknak első felléptével tökéletesen megfelelt, mihez a feltűnő dispozczió nagyban járult, szóval olyan Manola volt, ki után nem csoda, hogy maga a vén Kalabrias herczeg (Viháry) utnak indult. Viháry a vén szoknyabolondot művésziiesen alkotá, Nográdi Miguel szerepében ismét fényesen igazolá gyönyörű tenorját és szép eredményü iskoláját, míg ez este Tolnay Hermin (Beatriks) az ensemblet nagyon emelte, különösen a zenekíséret nélkül énekelt terzett (Rónaszékiné, Tolnai és Nográdi) meglepően hangzott.

A vendég művészno nagy és határtalan tapsokat aratott nyilt jelenetekben és felvonások után egyaránt és csak köszönettel tartozunk Borsodi Vilmos művezetőnek, hogy a közönségnek változatos műélvezeteket szerez.

Alig ment el Kovács a nagy tragoeda, itt van

Rónaszékiné a művészenekesnő.

Vasárnap Almási Tihámér eredeti népszínműve: »Czigány Panna« került színre, a czimszerepben Rónaszékinével. A mily elragadó volt művészdendégünk a francia dalműben, oly igéző volt mint czigány leány eredeti alakításaival és gyönyörű énekével. Nográdi ismét szépen énekelt.

A nagy esőzés miatt kevésbbé volt látogatva szombaton a színház és hiszszük, hogy sajnálni fogja mindenki, ki nem hallhatta a művésznőt. Vasárnap jól látogatott ház előtt egy kis incidens miatt (cherchez la monnaie vagy talán la femme) az előadás csak 1/2 9 órakor kezdődött nagyobb és fokozódottab lelkesedéssel. A szereplők mindkét estén láthatólag összeszedték magokat és így mindkét előadás igen sikerültnek montható. Baranyai az ujonnan szerződött basszista kissé indisponálva lehetett első fellépése alkalmával, de úgy látszik a neki osztott szerepben nem érezte magát otthon. — Egyébiránt első fellépése után nem akarunk itélni.

Végül kénytelenek vagyunk megjegyezni, hogy Borsodi ur elhanyagolja a bérletet, habár nagyon dicséretes, hogy művészeket léptel fel bérletszünetben; de im ideje volna a bérletet is folytatni. Ezt ajánljuk Borsodi ur figyelmébe. A bérlo is igényt tart a műélvezetre még pedig joggal.

## Helyi és vidéki hírek.

**Szinészet.** Ma, kedden Rónaszékiné »Koldusdiák«-ban lép fel. Az előadás bérletben lesz. A művészno f. hó 24-ig minden előadásban részt vesz.

**Vesztett eb.** F. hó 17-én a Klastrom utcában egy vestett eb czirkált. Szerencsére észrevette ezt Sioff városi állatorvos, a ki az állatot, még mielőtt valakit megmarhatott volna, leölette.

**Talált tárgy.** Vasárnap este fél 6 órakor az alsó sétatéren egy aranylánczon függő — hihetőleg romániai — rendjelféle találatott, mely a városkapitányságnál van letéve.

**Fagy.** Borzasztó jelentések érkeznek a szélrózsa minden irányából. Budapesten, illetve Budán. hó van, a budai hegyek fehér lepel alatt vannak, Szegeden borzasztó orkánok dühöngnek. Bécsben f hó 15-én két embert megfagyva találtak. Felső-Ausztria hegyei telvők. Brünnből és Münchenből nagy hózivatarok híre érkezik.

**Meghívás.** A nagy-küküllőmegyei általános tanító egyesület körében alakítandó »méhész-egyleti fiók-kör« folyó hó 26-án d. u. 3 órakor, a segesvári áll. elemi fiúiskola helyiségében alakuló közgyűlést tart, a melyen a kolozsvári méhész-egylet főtitkára tekintetes Szentgyörgyi Lajos ur is jelen leend. Van szerencsénk ennél fogva minden érdeklődőt ezen alakuló gyűlésre tisztelettel meghívni. — A tanító-egyesület választmányának Segesvárt, 1885. május hó 13-án tartott üléséből: Horváth László, elnök, Gábor Dénes jegyző.

**Szerencsétlenség a turfon.** A berlini turfon 15-én egy jockey oly szerencsétlenül bukott el lovával, hogy a ló gerince eltörött, a lovas pedig agyarázkodást szenvedett. A lovat agyonlőtték és a lóversenytéren eltemettek.

**Elsülyedt hajó.** A Messina csavargözös, mely a Középtengerből Hamburgba volt indulandó, mint Londonból távirják, Dourlastonhead közelében a Numida londoni gőzössel összeütdött és elmerült. A hajó legénysége közül tizen a vízbe fultak; a többiek Covesban partra szállítottak.

**Az első magyar gyapjmosó és birományi részvény-társaság Budapestén** lapunk mai számában megjelent hirdetését t. olvasóinknak figyelmébe ajánljuk. Ezen intézet 17 év óta fenáll s a legjobb hírnévnek örvend. Elvállal hátan mosott és mosatlan nyírt, valamint börről nyírott és timár gyapjút gyárilag való mosásra és birományi eladásra. Előlegeket nyújt jutányos kamatláb mellett. Lelkiismeretes eljárása folytán a gyapjukereskedők bizalmát teljes mértékben kiérdemli.

**Ingatlanok birói árverezése.** Brassóban a telekkv. irodában, május hó 22-én delelőtt 9 órakor Jeke Jánosné szül. Siegelnek a brassói határon levő 23757/2 szántója 35 frt kikiáltási ár mellett; az árverést Nemes Péter kir. köjegyző foganatosítja.

## A szerkesztő postája.

R. J., Brassó. »Az özönvíz kora és oka« jövő számunkban jó. Méltóztassék tehát csütörtökön d. e. 10 óra előtt hozzánk fáradni.

**Hétfalu.** Annak a »Hétfalu« növekedő honvédei csak jövő számban adhatunk tért, ma lehetetlen. Kérünk gyakrabban más irányukat is.

**Erzsébetváros.** Levél ment; reméljük, szíves lesz kérésünket teljesíteni.

## Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885 május hó 19-én.

|                              |            |            |
|------------------------------|------------|------------|
| Román papirpénz à 20 frankos | 8.93 vétel | 8.95 eladá |
| ezüstpénz à 20               | 8.85       | 8.90       |
| Napoleon d'or (aranypénz)    | 9.86       | 9.90       |
| Török lira                   | 11.15      | 11.20      |
| Orosz imperial               | 10.09      | 10.11      |
| Arany                        | 5.80       | 5.83       |
| Orosz papírrubel             | 123.—      | 124.—      |

Felelős szerkesztő: Szterényi József.

Kiadótulajdonos: Alexi könyvnyomdája.

\*) A ki ismeri Küküllőmegyék érdemekben dús főispánját, a ki figyelemmel kísérte gróf Bethlen Gábor ő méltósága dicsőségeltjes főispáni működését s tudja mint gyarapodik s halad alatta minden: az csak gratulálhat az alakulandó méhész fiók-egyletnek e lehető legszerencsésebb választásért. Szerk.

\*\*) Szívesen látjuk.



Szám 319/1885.

(118) 2—3

**Árlejtési hirdetmény.**

Csik-Gyimes m. kir. vesztegállomáshoz tartozó kápolnánál szükséges átalakítási és kijavítási munkálatok fogantatását a nagymélt. földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi magy. kir. miniszterium f. évi 23,125. sz. a. kelt rendelettel engedélyezvén, ezen építkezés biztosítására ezennel nyilvános árlejtés hirdettetik.

A költségvetésileg előirányzott vállalati összeg 1206 frt 55 kr, azaz *egyezer kétszáz hat forint és ötvenöt krajczárban* van megállapítva, mely összeg az árlejtésnél a kikiáltási árt képezi.

Köteles minden vállalkozni ki-

vánó az árlejtés megkezdése előtt az előirányzott vállalati összegnek 10%-át bányapénzül azonnal készpénzben letenni.

Az árlejtési tárgyalás a csik-gyimesi m. kir. vesztegállomás vezetősége által f. 1885. évi június hó 1-én délelőtt 10 órakor a csik-gyimesi m. kir. vesztegállomás irodájában fog megtartatni, mire vállalkozni kívánók azon figyelmeztetés mellett hivatnak meg, miszerint az ezen építkezésre vonatkozó terv és költségvetés a cs.-gyimesi m. k. vesztegállomásnál mindenkor betekinthező.

Brassó, 1885. május hó 14-én.

A m. kir. vesztegintézetek felügyelősége.

**Képviselő kerestetik.**

Egy jóhírnevű elsőrendű gazdasági gépgyár Brassó és környéke számára egy megbízható képviselőt keres a legelőnyösebb feltételekkel.

Szíves ajánlatok „A. Z. 9.” cím alatt Lang Lépő hirdetés irodájába Budapestre, Dorottya-utca 9. sz. a. intézendők. (121) 1—3

**Biztos kereset!**

Mindenki tőke és kockázat (risico) nélkül esztrák-magyar állam- és díjszjegyek részletfizetés melletti eladását által az 1883. évi XXXI. törv.-ezik szerint

**havonta 100—300 frtot kereshet** nálunk. — Ajánlatok a jelen foglalkozás megnevezésével intézendők.

A fővárosi váltóüzlet-társaság  
ADLER és társához  
Budapesten. 1—6 (122 a)

(93) 6—8

**Dr. MYSZ EDE**

orvos-, sebésztudor, szülész-, szemésmester, műtő, volt országos szemorvos tisztelettel tudatja, hogy újra

Brassóban mint gyakorló orvos telepedett meg és

**Fekete-utcában a tehénpiacchezal szemben**

== 339-ik házszám alatt, (a J U G A-féle házban) ==

**fogorvosi műtermet**

nyitott, melyben mindennemű a fogak megtartására, helyreigazítására stb. való orvosi működést végez s elveszett fogakat mesterséges kaucsuk vagy arany lemezű műdarabok vagy egész fogsorok által pótol.

Foghúzás kéjgáz alkalmazása mellett, vagy a nélkül is.

Mérsékelt ár — kívánatra minden egyes munkánál előre tudtul adatik.

— Rendel délelőtti 10-től déli 1 óráig, és délután 3-tól 4-ig; — vasárnapon és ünnepeken csak délelőtt.

Foghúzás és tanács szegények számára 9—10-ig ingyen.

**„Fekete czethal“**  
(ezelőtt „Nro. 5.”)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét kitűnő

asztali, Vino di Chianti, dalmáciai, ménesi, bakator, villányi, budai s bogátsi boraimra

tisztelettel felhívni, még pedig a legszerényebb árak mellett.

**Villásreggelire, ebéd s vacsorára**

ugy bécsi, mint honi konyhámot melegen ajánlhatom.

Ugyanitt elfogadtatnak olcsó ár mellett étkezési bérletek is.

Kitűnő fedett elkészített **tekepálya** is a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Mennél számosabb látogatást kér

kiváló tisztelettel

(123) 1—5

**Rudolf Ludwig.**

Szám 1946.—1885.

**Hirdetmény a folyó évi adókiivetés és előírás tárgyában.**

Az 1883. évi XLIV. törvénycikk 18. §-sa értelmében ezennel az alólírt városi adóhivatal részéről köztudomásra hozatik, miszerint a tekintetes m. kir. adófelügyelő urtól ide beérkezett folyó évi adóösszeírás és kivetési lajstromok, és pedig:

1-ször az 1885. évi házadó-kivetési lajstromok,

2-szor az 1885. évi I., II. és IV. osztályu kereseti adóról szóló kivetési lajstromok,

3-szor az 1885. évi tőkekamat- és járadék-adó kivetési lajstromok, és ezen adó után kirótt általános jövedelmi pótdó

ezen adóhivatalnál folyó évi május 16-iktól bezárólag **23-ig** délelőtt 9—12 óráig, és délután 3—5 óráig közszemlére ki vannak téve.

Ezen kitett adólajstromokban foglalt adótételek ellen a netáni felszólamlásaitkat és pedig:

a). azon adózók, kik a fenn megnevezett adónemek közt egyikével már a múlt évben voltak megróva, 15 nap alatt, azaz Majus hó 30-ig bezárólag.

b). azon adózók azonban, kik a fenn idézett kivetési lajstromokban megállapított egyik adóval a folyó évben első ízben rovatnak meg, adótartozásuknak az adókönyvecskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt.

a közigazgatási bizottsághoz irányozva beadhatják.

A felebbezések a kivetett házadótételek valamint az I és II oszt. kereset adó ellen a helybeli polgármester urnál illetőleg a tekintetes városi tanácsnál benyújtandók.

Azon felebbezések pedig, melyek a IV. oszt. kereseti adótételek, a tőkekamat és járadék-adó, valamint az ez után kivetett általános jövedelmi pótdó ellen irányozva vannak, a helybeli tekintetes magyar királyi adófelügyelő urnál betérjesztendők.

A fent említett határidő után benyújtott felebbezések mint elkésztettek egyszerűen vissza fognak utasíttatni.

Végül az összes adózók ezennel felhivatnak, ezen városi adóhivatalnál a folyó évi adótartozásai előírása végett az adófizetési izekkel együtt minden késedelem nélkül megjelenni.

Kelt Brassóban, 1885. évi május hó 15-én.

(120) 2—3

A városi adóhivatal.

**H i r d e t m é n y.**

Egy 8 és egy 6 lóerejű, a legjobb karban levő és aránylag keveset használt *Robey és Társa-féle gőzeséplőgép* a hozzátartozó kazánokkal és mindennemű felszereléssel rendkívül olcsó árban és esetleg igen kedvező feltételek mellett eladó. — Megtekinthető Uzonban Mantsu Theodornál.

Ugyszintén egy a legjoabb karban levő, rendkívül erős szerkezetű, 20 lóerejű *Locomobíl, darmstadti gyártmány*, továbbá 2 velencei módozatra fából épült *fűrész Gatter* egy és két késre alkalmazható, azonkívül egy *kőfűrész asztalostól*, egy *fűrészfogvágó gép* egy *fűrészcsészítő gép* és többnemű fűrésztelephez szükségeltető eszközök jutányos áron eladók. — Értekezhetni a tulajdonos

**Malcher Mórnál, Brassóban**

(88) 7—

Az első magyar

**gyapjumosó- és bizományi részv.-társaság**

**BUDAPESTEN,**

mely 1869-ben nevezetes gazdák és kereskedők által, a hazai gyapju előnyösebb értékesítése érdekében alapítottatott, az ez évi idény beálltával ajánlja **gyapjutermeleket és gyapjukereskedőknek**

az intézet szolgáltatát, mely a külföldi legnagyobb gyapjumosó intézetek elismert módszere után van berendezve, és mely mint ilyen, eddig a fővárosban Budapestben egyedül létezik, — igénybe venni.

Intézetünk tizenhét évi fennállása óta, legkitűnőbb, kifogástalan mosás és szakszerű kezelés által sikerült, az általunk mosott gyapjunak, a kül- és belföld minden gyári helyén oly hírnevet szerezni, hogy ez mindenütt előnnyel vásároltatik. — Nagyszabásu intézetünkben évenként 100.000 métermázsza gyapju mosása eszközölhető, tehát azon helyzetben vagyunk, hogy bármely mennyiségben hozzánk érkező gyapjut — a legnagyobb tolongásban is — lehető legrövidebb idő alatt moshatjuk és — széleskörű összeköttetésünk folytán — a lehető legmagasabb árakon gyorsan eladhatjuk.

Öndicsekedés helyett csak megemlítiük, miszerint hazánk legnagyobb gazdái- és gyapjukereskedőitől kezdve a legkisebbekig, még pedig tulnyomó részben vállalatunk kezdetétől fogva, évenként szakadatlanul tiszteltetünk meg gyapjuküldeményeikkel és számtalan elismerő nyilatkozat birtokában vagyunk, melyek a kielégítő értékesítést igazolják és melyek eredetiben nálunk megtekinthetők és ezekről másolatokat szívesen küldünk.

Mosásunk és kezelésünk kitűnő módszere az által is elismertnek tekintendő, mivel a londoni, bécsi, és philadelphiai világkiállításán a szakkbizottság által és a győri, biharmegyei, szegedi, s.-a.-ujhely, székesfehérvári, és trieszti kiállításokon arany érem és elismerő oklevéllel tüntettetett ki.

Elvállalunk igen jutányos feltételek mellett mindennemű gyapjut gyárszerű mosásra és bizományi eladásra, esetleg csak bizományi eladásra.

Kívánatra a hozzánk gyárszerű mosásra küldendő gyapju részére üres zsákokat ingyen kölcsönzünk, mérsékelt kamat mellett kívánatra előleget nyújtunk és nálunk raktározott gyapjuért raktárdíj és biztosítási illeték nem fizetendő.

Az által, hogy a bel- és külföld minden gyári helyén ügyes ügynökök által képviselve vagyunk, nemcsak a gyárilag nálunk mosott gyapjut, hanem csakis bizományi eladás végett hozzánk küldött mindennemű hátonmosott, zsirban nyírt, bőr- és timárgyapjut gyorsan s legmagasabb árak mellett adhatjuk el.

A vasut- és gőzhajó-állomásokhoz érkezett gyapjuküldemények átszállítását gyárunkba teljesítjük és kérjük a küldeményeket pontosan czégünkre:

**Első magyar gyapjumosó- és bizományi részvénytársaság Budapest** czimezni.

Az osztályozás és mosás sorrendben és gyorsan történik és a legcsekélyebb mennyiség is szigoruan elkülönítve mosatik.

Miután a vevő részéről a gyapju átvétele, a gyapju árát és az elszámolást azonnal megbízóink kezéhez juttatjuk.

Kívánatra bő felvilágosítás készséggel adatik és kimerítő programmok díjmentesen küldetnek.

Igazgatóság:

**Visontai Kovách László**, elnök.

**Hanover Miksa**, alelnök.

**Karsai Albert**,

**Forrai Henrik**,

**Kuh Károly**, vezérigazgató.

Felügyelő-bizottság:

**Muslay Sándor**, elnök.

**Cséry Lajos**,

**Huszár István**,

**Nádosi György**.

Minden kívánt felvilágosítás városi irodánkban Neugebauer Gyula urnál, Károly-körút 3. sz. Huszár-féle házban is készséggel adatik, hol programmok is kaphatók.

(116)

(Utánnomás nem díjazatik.)

1—3